SUOMEN ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate Change Panel

Maa- ja metsätalousvaliokunta, 7.11.2023

HE 71/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle päästökauppalaiksi sekä laiksi biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetun lain 2 ja 33 §:n muuttamisesta.

Markku Ollikainen

Ilmastopaneelin puheenjohtaja

Ilmastopaneelin näkemyksiä

- Päästökauppa on tärkein & kustannustehokkain politiikkatoimi EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi – auttaa Suomea saavuttamaan ilmastolain tavoitteet
  - Hinnan säilyessä nykytasolla (80–100 €/t) kansallisen päästökauppasektorin päästöt laskevat nykysoveltamisalalla arviolta noin 5–6 miljoonaan tonniin vuoteen 2035.
  - Päästövähennysten kustannukset päästökauppasektorilla ovat olleet koko EU:n ilmastopolitiikan ajan alhaisemmat kuin taakanjakosektorilla.

- Ilmastopaneeli keskittää huomionsa seuraavaan kolmeen päästökauppadirektiivin muutokseen:
  - Päästökaupasta siirtyvät ulos laitokset, joiden päästöistä yli 95 % syntyy kestävän biomassan poltosta
  - Meriliikenne tulee mukaan päästökauppaan
  - Jätteenpoltto tulee seurantaan ja myöhemmin päästökauppaan

Biomassaa polttavien laitosten päästöjen rooli

1. Merkittävä määrä teollisuuden päästöjä on siirtymässä päästökaupan tuoman ohjauksen ulkopuolelle taakanjakosektorille (HE:n arvio: n. 0,25 Mt)
   - Tarvitaan uusi kansallinen ohjaus, jotta ei tueta fossiilisia panoksia tuotannossa suhteessa muuhun, päästökaupan piirissä olevaan teollisuuteen
   - Toimivin kansallinen instrumentti olisi päästövero, jonka valmistelu tulisi alkaa heti.
2. Biogeenisen hiilen talteenotto ja varastointi pysyvästi tuottaa negatiivisia päästöjä - kannustimia tarvitaan kiireesti
   - Kannustimet negatiivisten päästöjen tuottamiseen puuttuvat kansallisesti, EU-sääntelyn tulevaisuus ei selvää
   - Komissiolta tulee 2026 selvitys, kuinka negatiiviset päästöt voitaisiin jatkossa huomioida päästökaupassa.
   - Ei ole yhdentekevää, ovatko biomassaa polttavat laitokset päästökaupan piirissä vai eivät
   - Ilmastopaneeli katsoo, että tarvitaan huolellinen arviointi eri vaihtoehtojen vaikutuksista ja pitämään kysymystä esillä, kun direktiiviä tarkastellaan uudestaan.

Meriliikenne & saaripoikkeus

- Meriliikenteen ottaminen mukaan päästökauppaan positiivinen askel

- Suomessa on paljon potentiaalia laivaliikenteen päästövähennysratkaisujen kehittämisessä.
  - Kysyntää syntyy paineistettuun biokaasuun, jota tarvitaan LNG:n sekaan
  - Innovatiivisia ratkaisuja löytyy: sähköpurjeet, ammoniakki, logistiikan tarkempi hallinta, laivakohtainen CCS, hybridilaivat.

- Ehdotettu saaripoikkeuksen käyttöönotto ei hyvä
  - Heikentää kannustimia meriliikenteen päästöjen vähentämiseen ja vääristää kilpailua alusten kesken.
  - Johdonmukainen politiikka tärkeää, jotta varmistetaan markkinoiden kehittyminen ja investointien houkuttelevuus.

- Saaripoikkeuksen käyttöönotolla vaikutuksia myös valtion budjettiin
  - Merenkurkun lauttaliikenteen tukeminen saaripoikkeusta vastaavalla 2 milj. euroa

- Ilmastopaneeli suosittaa, että Suomi ei ota käyttöön saaripoikkeusta.

Jätteenpoltto

- Hallitus ei esitä jätteenpolttoa sisällytettäväksi päästökauppaan kansallisella päätöksellä, vaikka se olisi mahdollista.

- Jätteenpolton sisällyttämisellä päästökauppaan kansallisesti toisi useita etuja.
  - Se yhtenäistäisi jätteen kohtelua, sillä laitosten rinnakkaispoltto on jo mukana päästökaupassa.
  - Se myös mahdollistaisi sen, että päästökaupan CCS:lle kehitettyä mekanismia voitaisiin hyödyntää jätteenpolton päästöjen vähentämiseen.
  - Se edistäisi kiertotaloutta rankaisemalla fossiilisten jakeiden polttoa ja parantamalla täten kannustimia kierrätyksen ja kiertotalousratkaisujen edistämiseen paranevat .

- Ilmastopaneeli suosittaa, että Suomi ottaisi jätteenpolton mukaan päästökauppaan jo ennen kuin se EU-tasolla velvoitetaan osaksi ETS-järjestelmää.

SUOMEN
ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate
Change Panel